

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

У статті запропоновано педагогічні умови підвищення професійного рівня (педагогічної майстерності) викладачів вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання. Розроблено циклічну модель професійної підготовки викладачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання. Визначено спроможність реалізовувати всі освітні компоненти, які зумовлюються особистими здібностями, знаннями, навичками, уміннями, засвоєними видами і способами навчання та психологічними особливостями. Здійснено порівняння змістовності головних сфер, де визначено, чим саме професійна підготовка викладачів відрізняється від навчання курсантів. Запропоновано основні характеристики освітньої діяльності викладачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання та визначено принципи їх безперервного навчання. Висунуто припущення, що проблема професіоналізації викладачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання повинна бути реалізована шляхом розвитку їхньої педагогічної майстерності та запровадження системи безперервного навчання.

Ключові слова: педагогічна майстерність, професійна компетентність, вищий навчальний заклад зі специфічними умовами навчання, андрагогіка, принципи навчання.

Актуальність проблеми обумовлена переформовуванням відомчої вищої освіти в Україні, її трансформацією до рівня освітніх систем провідних країн світу та нагальною необхідністю розвитку професійної майстерності викладачів вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання. Так, вищі навчальні заклади із специфічними умовами навчання (вищі військові навчальні заклади) відповідно до закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. [1] здійснюють на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Специфіка цього виду вищих навчальних закладів у сучасних військово-політичних та суспільно-економічних умовах України вимагає пошуку поновлених шляхів удосконалення педагогічної майстерності викладачів, які працюють або служать у таких ВНЗ.

Мета статті полягає у дослідженні проблем підвищення професійного рівня (педагогічної майстерності) викладачів вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на значну кількість праць, присвячених проблемам професійної підготовки викладачів вищого навчального закладу, (М.В. Артющина [2], В.П. Андрущенко [3], Л.В. Губерський [4], В.І. Луговий [3], В.А. Казаков, Д.І. Дзвінчук [5], А.К. Маркова [6] та ін.) у відомчій педагогічній науці загалом все ще не вистачає досліджень, у яких було б ґрунтовно розглянуто питання підготовки та підвищення кваліфікації, а також розвитку педагогічної майстерності ВНЗ зі специфічними умовами навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Переконливо доведено, що «цілеспрямована соціально-культурна розвинутість людини - цілковита мета і результат освіти...», а також «...розвиток як незворотній процес удосконалення соціально-культурної організації людини, ...є показником ефективності... освіти, яка існує заради розвитку» [3]. Ці

думки корелюють також із міркуваннями Л.В. Губерського про те, що «сміслом і ціллю освіти є людина в постійному (впродовж життя) розвитку» [4].

Адже розвиток особистості викладача вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання як незворотній у часі процес збагачення культурного досвіду людини може мати різні форми.

Певною мірою можна стверджувати, що розвиток професійної майстерності викладача відомчого вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання буде залежати від взаємовпливу і вагомості щонайменше двох основних напрямків освіти інституціональної та самоосвіти. Це спричинено декількома обставинами: з одного боку, суспільство свідомо створило певні інституції, де мають засвоюватися заздалегідь визначені пласти культури (інституціональна освіта - сім'я, школа, вища школа тощо); а з іншого - викладач відомчого вищого навчального закладу впродовж життя засвоює соціальний досвід (свідомо або підсвідомо), а також об'єктивне існування його «культури» і, особливо «субкультури», елементи яких засвоюються людиною поза освітніми інституціями [6].

Всі компоненти запропонованої схеми взаємопов'язані, і форма розвитку особистості буде визначатися вагомістю впливу того чи іншого напрямку освіти. Можна погодитися з тим, що відсутність належної інституціональної освіти, з одного боку, а з іншого - великий вплив різних факторів «самоосвіти» шляхом самонавчання (вулиця, телебачення, субкультура тощо) без належної регуляції спричинять регресивний розвиток конкретного індивідуума та обумовлять його маргінальне існування. Протилежний стан чинників - запорука прогресивного розвитку особистості викладача вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання.

Віднести освіту до культурного явища можна доповнивши уявлення про дійсний (внутрішній) зміст існування культури, яким є розвиток людини як суспільної істоти [4]. До цього можна додати слова Бенлі Глесса про те, що «людина, яка вчора набула освіти, являється погано пристосованою і неосвіченою сьогодні, непридатна для завтрашнього дня» [цит. за 3]. Певною мірою це міркування підтверджує думку, що перерва в освіті - це передумова наступного регресу у розвитку особистості.

Все означене стосується кожної людини будь-якого віку, статі, сфери професійної діяльності тощо, та найбільше проблема безперервної освіти актуальна для всіх викладачів і, зокрема, викладачів вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання. Ця актуальність визначається головним завданням вищої школи - закласти необхідну інтелектуальну та моральну базу, достатню для майбутньої діяльності у сферах науки, виробництва, культури, управління тощо та сформувати у людей з вищою освітою головні якості [6]: здатність самому вчитися; глобальне мислення; терпимість до відмінностей щодо цінностей і норм моралі; культурна компетентність; функціональна грамотність; екологічність; культура спілкування; етичність (ідеологія, релігія); естетичність; професійна універсальність; професійна гнучкість; професійність як інтеграція загальної освіченості та ґрунтовних і широких спеціальних навичок, умінь і знань; здатність застосовувати знання в конкретних ситуаціях; самостійність; критичність мислення; відповідальність, дисциплінованість, акуратність, духовний контроль та схильність до праці; висока культура взаємодій в групах; соціальна підготовленість (ролі).

Аналіз означених якостей людини з вищою освітою доводить, що на сучасному етапі розвитку вищої школи важливо не те, що викладають, а те, як вчать, та, яке культурне середовище оточує тих, хто навчається. Зрозуміло, що досягти означених результатів вищої освіти можна лише за певних умов:

- фактичний матеріал навчання (який відбирає викладач) включає відповідні світоглядні позиції, деонтологічні і загальнолюдські компетентності;
- викладач є не лише носієм інформації, а власним прикладом пропагує морально-етичні норми цінності;
- навчання гуманістично спрямоване з балансом «свобода - відповідальність»;

- знання мають ставати переконанням, ерудицією та визначати спрямованість особистості;

- навички та вміння викладача доводяться до педагогічної майстерності.

Навіть побіжний аналіз наведених умов дає можливість дійти висновку: цих умов можна дотриматися лише за наявності у вищій школі викладачів з відповідною підготовкою до цієї сфери професійної діяльності. Взагалі, наведені якості людини з вищою освітою та умови їх формування певною мірою визначають вимоги до педагогічної кваліфікації викладача вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання.

Професійна діяльність у вищій школі (викладач - це професія, пов'язана з освітою тих, хто вчиться) - це окрема проблема. В межах цього дослідження можна звернути увагу лише на окремі її аспекти. Важко знайти ще одну поширену сферу діяльності, де від науково-педагогічних працівників законодавчо-нормативно не вимагалось б професійної підготовки до цієї діяльності. Дійсно, донедавна для викладання у вищій школі України (заклади I—IV рівня акредитації) необхідна лише вища освіта за певним фахом (інженер, економіст, фізик тощо). Для зайняття посад доцента, професора - відповідний науковий ступінь та досвід викладання у вищій школі. Адже науковий ступінь - це кваліфікаційна ознака науковця. Таким чином, викладачі вищої школи - це «аматори» за сутністю, які не мають професійної підготовки до викладацької діяльності. Подібна ситуація спостерігається і в професійній діяльності викладача вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання. Адже «молодий» викладач ВНЗ зі специфічними умовами навчання, будучи беззаперечним професіоналом у сфері забезпечення державної безпеки, юристом та досвідченим управлінцем, може не мати (і більшою мірою не має) професійної педагогічної підготовки.

Можливо, витоки такого становища, коли професійною діяльністю викладання як складової навчання займаються без відповідної фахової підготовки, необхідно шукати в університетській концепції В. Гумбольдта. Головний постулат цієї концепції - це «освіта через науку», оскільки розвиток наукових знань в університеті має місце в процесі постійної причетності як викладача, так і студента із «чистими ідеями науки» [4].

З приматом науки у вищій школі важко не погодитися. Але із часів В. Гумбольдта (початок XIX ст.) суттєво змінилися кількісно-якісні характеристики вищої освіти. Вона стає масовою (США, Японія мають на меті охопити вищою освітою всіх, хто здобув середню).

І такі тенденції мають місце в освіті. Наприклад, США у двох офіційних документах («Стратегічний план розвитку освіти на 2000-2020 рр.» та законодавчий акт Конгресу США «Поправки 1998 р. до Закону про вищу освіту 1965 р.») передбачають подальший розвиток системи підготовки фахівців для вищої освіти, яка спрямовується на виконання двох основних функцій - підготовку адміністраторів для вищих навчальних закладів та підготовку науково-педагогічного потенціалу даної галузі. Другий приклад - програми бакалаврів та магістрів Тель-Авівського університету: консультування в сфері освіти; управління в системі освіти; розробка навчальних програм; соціальні основи освіти; системи досліджень, вимірювань і оцінок; підготовка викладачів для вищих навчальних закладів [4]. Ці та інші приклади свідчать про те, що в багатьох країнах підготовка кадрів для вищої освіти набуває системного характеру.

Отже, проблема професіоналізації вищої школи щодо викладацької діяльності у ВНЗ зі специфічними умовами навчання може бути реалізовано лише одним шляхом - шляхом розвитку педагогічної майстерності та запровадження системи безперервного навчання. Певною мірою цю проблему можна вирішити за рахунок курсів підвищення професійної майстерності викладачів.

Та і за цих умов проблемними залишаються питання розвитку професійної майстерності викладачів вищих навчальних закладів. Причин тут щонайменше дві. Перша - безперервна освіта як запорука прогресивного розвитку особистості, а друга - необхідність виконання Закону України «Про вищу освіту» [1]. У цьому законі зокрема зазначається (ст. 31, п. 2): «Обов'язок щодо вирішення всіх питань продовження з безперервного здобуття вищої освіти покладається на засновника (засновників) вищого навчального закладу».

Означене дає всі підстави для того, щоб сформулювати першочергові питання щодо професійної підготовки викладачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання. Основне питання, що виникає в межах Закону України «Про вищу освіту»: хто є засновником такого вищого навчального закладу? Відповідь очевидна, про що вже зазначалося на початку нашого дослідження. В нашому випадку, як визначає Закон України (ст. 1, п. 6) [1] ВНЗ зі специфічними умовами навчання - це «вищий навчальний заклад державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів ...з метою задоволення потреб Збройних Сил,... Служби безпеки України... тощо».

Викладачі ВНЗ зі специфічними умовами навчання, як правило, мають вік за 35 років, то за існуючою у практичній психології класифікацією - це дорослі, зрілі люди (рання зрілість - 25-35 р., середня зрілість - 35-45 р., пізня зрілість 45-60 р., похилий вік - 60-70 р., старість - 70-90 років), а саме для розв'язання проблем навчання дорослих слухачів розробляється така галузь педагогіки як андрагогіка [3].

Андрагогікою пропонуються конкретні педагогічні умови навчання [7]:

1) потреба у знаннях, існує на основі очевидності отримання власної користі від цих знань;

2) існує потреба повністю розпоряджатися собою як основа відповідальності за власне навчання;

3) життєвий досвід - основа індивідуалізації навчання;

4) великий обсяг і якість досвіду - це неоднорідність груп навчання, опора на індивідуалізованість навчання, використання досвіду дорослих як джерела знань для себе та для інших;

5) готовність щось вивчати з'являється лише за умов усвідомлення того, що навчальна дисципліна надасть більшого задоволення від життя, буде основою успіху в майбутньому;

6) має місце освітня переорієнтація з акумуляції знань (предметне навчання) на підвищення рівня компетентності (проблемне навчання) як запорука життєвих успіхів через здатність до ефективних дій при вирішенні конкретних ситуацій.

До наведених концептуальних засад [8] необхідно додати порівняння змістовності чотирьох головних сфер, де з певними застереженнями викладачі відрізняються від курсантів та слухачів:

1) особисте уявлення про навчання;

2) досвід навчання;

3) готовність вчитися;

4) орієнтація на навчання.

Результати навчання наведено на таблиці.

Таблиця

Курсанти/слухачі	Викладачі
1. Уявлення про навчання	
Очікують, що «будуть вчити», будуть контролювати», поінформують, що, коли і як необхідно вивчити.	Мають глибинні психологічні потреби щодо самонавчання. Ставлять на перше місце питання – для чого вчитися?
2. Досвід навчання	
Вірять, що викладач має набагато більше відповідного досвіду і вони багато отримують від нього.	Основа навчання - використання власного досвіду, який стає основним джерелом вивчення для них самих.
3. Готовність навчатися	
Для курсантів найважливіше бути «як їхні друзі», ніж намагатися досягти індивідуального успіху.	Готові навчатися тоді, коли відчувають потребу бути спроможними виконувати життєве завдання.

4. Орієнтація на навчання

Розглядають навчання як процес набуття знань, які, як вони вірять, будуть корисні для них в майбутньому. Потрібна система предметів та логічно побудована передача інформації.	Розглядають навчання як процес розвитку та збагачення професійної компетентності, яка може допомогти досягти певного розквіту в їхньому житті – розвитку педагогічної майстерності.
--	---

1. Втім для навчання викладачів наведені положення андрагогіки потребують певних уточнень, які пов'язані з особливостями цієї дуже специфічної групи навчання - викладачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання. До першорядних ознак такої «специфічності» можна віднести спостереження та досвід.

2. Для реалізації запропонованого підходу професійної підготовки викладачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання пропонується циклічна модель навчання, яка складається з чотирьох етапів: 1) набуття досвіду (якість дії); 2) критичний аналіз досвіду; 3) висновок (підсумки, результат); 4) планування (міркування щодо наступних дій).

3. Етапи циклу реалізуються наступним чином: 1) набуття досвіду - соціально-психологічне тестування і отримання даних щодо власних стилів управління навчанням, наявність певних обмежень у навчанні тощо; 2) критичний аналіз отриманих результатів - осмислення власного рівня компетентності, своїх психічних властивостей тощо; 3) висновок - розуміння необхідності змінити становище, уявлення, яке отримане за результатами соціально-психологічних досліджень; 4) планування - свідомий вибір програми, що максимально наближена до власних висновків або вмотивоване навчання за програмою, яку розроблена на основі соціально-психологічних досліджень.

4. Аналіз визначених педагогічних умов та визначення основних характеристик специфічності викладачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання дає можливість визначити принципові позиції щодо їхнього навчання:

5. **Неприйнятність** щодо використання традиційної для ВНЗ організації навчання (лекції, семінари, жорсткий контроль тощо).

6. **Пріоритетність** засвоєння новітніх технологій навчання. Ця позиція має щонайменше такі обґрунтування: саме ця складова компетентності викладача (для більшості з них) ніколи не була предметом інституційованої освіти; ефективність навчання визначається не стільки тим, що вивчається, скільки тим, як вчать.

7. **Константність** занурення викладачів у процесі навчання в техніку, прийоми, методи, способи, технології програми для забезпечення необхідних і достатніх педагогічних умов формування майбутнього співробітника правоохоронних органів/військовослужбовця.

8. **Інваріантність** змісту предметного навчання викладачів. Цей принцип пов'язаний з необхідністю нейтралізації предметної гетерогенності групи слухачів. Дійсно, якщо в групі є представники кожної з кафедр ВНЗ (наприклад, в нашому випадку, правові кафедри, центр мовної підготовки, спеціальні кафедри тощо) і кожного з викладачів необхідно зацікавити. Цей принцип підсилюється наявними проблемами, що пов'язані із соціально-психологічними аспектами активної спільної навчальної діяльності у професійній освіті.

9. **Практичність** предметної апробації засвоєного викладачем в процесі навчання. Цей принцип має забезпечити кожному слухачу можливість впевнитися у тому, що засвоєне ним на «психолого-педагогічному» змісті «спрацьовує» і на його предметі, тобто засвоєне є предметно-інваріантне, а відтак - фундаментальне для його діяльності.

На зазначених принципах саме на кафедрі професійної педагогіки ВНЗ зі специфічними умовами навчання необхідно реалізовувати курси підвищення педагогічної майстерності науково-педагогічного складу.

Мета курсів підвищення педагогічної кваліфікації науково-педагогічного складу - актуалізувати потребу поступового переходу навчання курсантів та слухачів ВНЗ зі специфічними умовами навчання від традиційної лекційно-семінарської форми до практичних занять на основі широкого використання активних методів навчання. Такий

підхід дозволить формувати необхідні навички та вміння використання спеціальних знань для вирішення *специфічних* завдань. Саме на визначених засадах має здійснюватися професійна підготовка викладачів спеціальних дисциплін та розвиток їхньої професійної компетентності.

Висновки. Компетентність викладача вищого навчального закладу із специфічними умовами навчання – це його актуалізована активна спроможність реалізовувати всі освітні компоненти, які зумовлюються його особистими здібностями, знаннями, навичками, уміннями, засвоєними видами і способами (технологіями) навчання та психологічними особливостями (темперамент, риси, спрямованість особистості тощо).

Отже, компетентність викладача визначається його знаннями, навичками та вміннями щодо предмету викладання (на сьогодні – це фактично єдина практично діюча ознака професіоналізму викладача), а також зумовлюється його здібностями, знаннями, навичками, уміннями, засвоєними видами і технологіями навчання та індивідуальними психологічними особливостями. Кожен з означених елементів компетентності може бути вирішальним для успішної діяльності викладача, а відтак стає основою для розвитку його педагогічної майстерності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про вищу освіту» // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 146. – С. 7–18.
2. Артюшина М.В. Підготовка викладачів економічних спеціальностей до інноваційної діяльності в освіті / М.В. Артюшина // Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки : зб. наук. праць / [редкол.: Т.І. Сущенко (відпов. ред.) та ін.]. – Запоріжжя, 2007. – Вип. 45. – С. 10-16.
3. Управління якістю викладання у вищій школі: теоретико-методологічний і практичний аспекти // Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі : монографія / [авт. кол.: В.І. Луговий, О.В. Бондаренко та ін ; за заг. ред. В.П. Андрущенко, В.І. Лугового]. – К., 2011. – 564 с.
4. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світогляд. аналіз / Губернський Л.В., Андрущенко В.П. – 2-е вид. – К., 2005. – С. 245.
5. Педагогізація суспільства як передумова неперервної освіти / В.А. Казаков, Д.І. Дзвінчук. – К. : 2001. – 380 с.
6. Маркова А.К. Акме в професіональному розвитку людини / А.К. Маркова / Акмеологія: учебник. Изд. 2-е, перераб. / Под общ. ред. А.А. Деркача. – М.: Изд-во РАГС, 2006. – С. 294-305.
7. Метешкін К.О. Інструментальні засоби та механізми їх використання для побудови індивідуальних траєкторій навчання/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em11/content/09mkotei.htm>.
8. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; за ред. І.А. Зязюна. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: СПД Богданова А.М., 2008. – 376 с.

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» // Uriadovi kurier. – 2014. – № 146. – S. 7–18.
2. Artiushyna M.V. Pidhotovka vykladachiv ekonomichnykh spetsialnostei do innovatsiinoi diialnosti v osviti / M.V. Artiushyna // Pedagogika i psykholohiia formuvannia tvorchoi osobystosti : problemy i poshuky : zb. nauk. prats / [redkol.: T.I. Sushchenko (vidpov. red.) ta in.]. – Zaporizhzhia, 2007. – Vyp. 45. – S. 10-16.
3. Upravlinnia yakistiu vykladannia u vyshchii shkoli: teoretyko-metodolohichni i praktychni aspekty // Psykholoho-pedahohichni zasady proektuvannia innovatsiinykh tekhnolohii vykladannia u vyshchii shkoli : monohrafiia / [avt. kol.: V.I. Luhovyi, O.V. Bondarenko ta in ; za zah. red. V.P. Andrushchenka, V.I. Luhovoho]. – K., 2011. – 564 s.
4. Kultura. Ideolohiia. Osobystist: Metodoloho-svitohliad. analiz / Hubernskiy L.V., Andrushchenko V.P. – 2-e vyd. – K., 2005. – S. 245.
5. Pedagogizatsiia suspilstva yak predumova neperervnoi osvity / V.A. Kazakov, D.I. Dzvinchuk. – K. : 2001. 380 s.
6. Markova A.K. Akme v professyonalnom razvytyy cheloveka / A.K. Markova / Akmeolohyia: uchebnyk. Yzd. 2-e, pererab. / Pod obshch. red. A.A. Derkacha. – M.: Yzd-vo RAHS, 2006. – S. 294-305.

7. Meteshkin K.O. Instrumentalni zasoby ta mekhanizmy yikh vykorystannia dlia pobudovy individualnykh traektorii navchannia/ [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em11/content/09mkotei.htm>.

8. Pedahohichna maisternist: pidruchnyk / I.A. Ziaziun, L.V. Kramushchenko, I.F. Kryvonos ta in.; za red. I.A. Ziaziuna. – 3-tie vyd., dopov. i pererobl. – K.: SPD Bohdanova A.M., 2008. – 376 s.

Рецензент: д.пед.н., проф. Майборода В.К., провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАН України

к.пед.н., с.н.с. Сериков В.В., д.пед.н., доц. Артемов В.Ю., к.т.н., с.н.с. Литвиненко Н.И.
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ПОВЫШЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО УРОВНЯ
ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ СО СПЕЦИФИЧЕСКИМИ
УСЛОВИЯМИ ОБУЧЕНИЯ

В статье рассмотрены педагогические условия повышения профессионального уровня (педагогического мастерства) преподавателей высших учебных заведений со специфическими условиями обучения. Разработана циклическая модель профессиональной подготовки преподавателей ВУЗа со специфическими условиями обучения. Определена способность реализовывать все образовательные компоненты, которые являются личными способностями, знаниями, навыками, умениями, усвоенными видами, способами обучения и психологическими особенностями. Осуществлено сравнение содержания главных сфер, где определяется, каким образом профессиональная подготовка преподавателей отличается от обучения курсантов. Предложены основные характеристики образовательной деятельности преподавателей ВУЗа со специфическими условиями обучения и определены принципы их непрерывного обучения. Высказано предположение, что проблема профессионализации преподавателей ВУЗа со специфическими условиями обучения должна быть реализована путем развития их педагогического мастерства и внедрения системы непрерывного обучения.

Ключевые слова: педагогическое мастерство, профессиональная компетентность, высшее учебное заведение со специфическими условиями обучения, андрагогика, принципы обучения.

Ph.D. Serikov V. K., Ph.D. Artemov V. U., Ph.D. Lytvynenko N.I.
THE PEDAGOGICAL CONDITIONS OF THE PROFESSIONAL EDUCATOR'S DEVELOPMENT
AT THE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH THE SPECIFIC LEARNING
CONDITIONS

In the article the pedagogical conditions of the educator's professional development (the pedagogical skills) of the higher educational institutions with specific learning conditions are shown. A cyclic model of the educator's professional development at the higher educational institutions with specific learning conditions is developed. The ability implementing all the educational components that are personal abilities, knowledge, skills, abilities, learning types, learning methods, and psychological features are determined. The comparison of the content main areas of the training of educators and the training of cadets determining is implemented. The basic characteristics of the educational activities of the university educators with the specific learning conditions are offered and the principles of the continuous learning are defined. The assumption of the problem of the educator's professionalization of the university with specific learning conditions should be implemented by developing their pedagogical skills and implementation of continuous learning systems is suggested.

Keywords: the pedagogical skills, the professional competence, the higher educational institution with specific learning conditions, the andragogy, the principles of learning.